

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H.C. van der Ent, Dordrecht-Centrum; Ds. R. Kok, Soest, Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. L.W. van der Meij, Zaamslag; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Slidrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; Ds. P. van Zonneveld, Doornspijk; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

„En Ananias ging heen en kwam in het huis, en de handen op hem leggende, zeide hij: Saul, broeder! de Heere heeft mij gezonden . . . opdat gij weder ziende en met de Heilige Geest vervuld zoudt worden!”

Handelingen 9:17.

Ananias gezonden tot Paulus

De deur van een vertrek in de Rechtestraat te Damaskus gaat open. In dat vertrek is Saul. Al drie dagen. Hij at en dronk niet. Dit ene deed hij slechts: bidden. Veel, veel heeft hij de farizeër gebeden, maar nu bidt hij toch voor het eerst. Nu bidt hij met het hart van een tollenaar, met een gebroken hart. Van zulk een bidden weet de hemel. Dat gaat blijken.

Ananias komt binnen. Hij is een discipel van de Heere. Dat betekent: hij is nog niet uitgestudeerd. Dat raken Gods kinderen hier ook nooit. Dit te menen is wijsheid van het vlees en niet van de Geest. Ananias moet elke dag nog leren. Ook als hij die kamer binnengaat: hoe groot de kracht is van Hem, Die de Opstanding en het Leven is, van Hem, Die machtig is om op een moment vijanden van Hem te maken tot beminnaars van de Heere en verbreeders van Zijn eer.

Ananias komt niet uit eigen beweging. Trouwens . . . als het aan hem had gelegen, zou hij nooit zijn gekomen. Hij sputterde al genoeg tegen; hij had er helemaal geen zin in; en dat is ook te begrijpen. Immers - wie waagt zich in het hol van de leeuw? Je blijft mens; je kent vrees; je hebt soms ook het zweet in de handen staan, je vraagt je soms ook af: wat moet ik daar nu doen?

Ananias zegt het bij zijn binnenkomen heel duidelijk: de Heere heeft mij gezonden. Niet een mens heeft gezegd: Ananias, ga daar eens om het hoekje kijken. Neen - de Heere! Dat is Jezus Christus, Die geleden heeft en gestorven is aan Golgotha's kruispaal, Die is op gestaan uit de dood, Die ten hemel is gevaren, en zit aan de rechterhand van Zijn Vader. De Heere, dat is de Kurios, Die gevaren is boven alle macht en kracht, Die alle macht heeft in de hemel en op de aarde, de Gebieder, de Koning der koningen, Die mensen tot Zijn dienstknechten roept, en ze zendt waarheen en tot wie Hij wil.

Deze Heere heeft Ananias gezonden. Hij heeft hem geroepen, en Hij heeft hem de opdracht gegeven: sta op en ga naar Saulus van Tarsen, en Ananias buigt zich onder de last van zijn Zender. Als gevolmachtigde vertegenwoordiger van Jezus treedt hij het vertrek binnen.

Voor Paulus staat daar maar niet een zeker mens, maar een gezondene van de Heere, een gezant van Christus' wege, die handelt en spreekt naar wat hem is opgedragen, die handelt en spreekt namens Christus. Feitelijk komt dus Christus Zelf. Alsof Hij tot u sprake . . .

De vraag komt tot ons: verstaan wij deze dingen vandaag nog wel? Wanneer de gezondene van de Heere, de ambtsdrager tot ons komt in de kerk, op huisbezoek of op ziekebezoek, hoe reageren we dan? Elke ambtsdrager kan nu een hele lijst van reacties geven. De tranen van verdriet springen je in de ogen. Dit willen we onthouden: in de gezondene komt Jezus de

Zaligmaker, de Zaligmaker van arme zondaren, Zelf tot u!

Zal het Saul niet wonderlijk zijn geweest die aanspraak: Saul, broeder! Voor hem was dat geenszins vanzelfsprekend, zoals dat vandaag voor velen is. Hij, een broeder, zo'n mens, zo'n verdorven mens, zo'n zondaar, en dan nu een broeder niet slechts van Ananias, maar van de Heere Jezus Zelf? Maar de Heere Zelf zegt het door Ananias; en dan is het zo! Ni is Ananias gezonden met een bepaald doel: opdat Saulus weder ziende en met de Heilige Geest vervuld zou worden. Ananias is dus gezonden tot Paulus eeuwig behoud. Mensen verwachten soms te veel van een dienstknecht. Als de een teleurstelt, lopen ze een ander achterna. Soms word je gezien als een roomse pastoor. Soms als een bedienaar van het laatste oliesel. Eind goed al goed. Maar kunnen zij die door de Heere gezonden worden, de ogen openen en vervullen met de Heilige Geest? Neen toch! Zij zijn mensen als ieder ander. De Heere doet dat alleen, door middel van hun dienst. Zij hebben te spreken wat hun opgedragen is. De woorden Gods; het wel en het wee; wet en evangelie; Jezus Christus en Die gekruisigd. God, de drieënige God, de God van volkomen zaligheid, uit Wie, door Wie en tot Wie alle dingen zijn. Toch blijft het wel staan: gezonden tot uw behoud, gezonden met dat ene doel: opdat u weder ziende en met de Heilige Geest vervuld zou worden.

Wat zijn we van nature blind; wat zijn we van nature zonder de Geest, alleen maar vlees. Blind is 's hemelswegen, vleeselijk en verkocht onder de zonde. We zien niet onze verlorenheid, de nood waarin we verkeren; straks sterven en dan een heilig en rechtvaardig God ontmoeten, dan niet kunnen bestaan, dan voor eeuwig verloren. Want vlees en bloed kunnen het Koninkrijk Gods niet beërven.

God zou geen onrecht doen, indien Hij niet naar u omzag. Doch Hij zendt goeder-tierenlijk gezanten. Och - heb toch geen harde gedachten van de Heere. Zie toch Zijn bewogenheid; zie toch Zijn onuitsprekelijke liefde. Hij zendt opdat u weder ziende en met de Heilige Geest vervuld zou worden. Het gaat om uw behoud, uw eeuwig behoud! Misschien als Paulus de schuldbrief thuis gekregen, de voornaamste der zondaren geworden, al Gods geboden zwaar en menigmaal overtreden en geen van die gehouden. U zegt: het is te groot, hoe zou dat nu kunnen voor zo een als ik ben. Maar als Christus u zegt: Ik ben voor u de dood ingegaan; Ik heb uw vloek gedragen; Ik ben voor u naar de hel geweest . . .

Hier is het wonder; hier is genade alleen. De boodschap van de vrije gunst die eeuwig Hem bewoog!

Daarom kan Paulus diezelfde dag alleen maar Christus prediken.

Welk een vreugde voor Ananias, voor gezondenen van de Heere -, als er vrucht is op hun zending, als het doel bereikt wordt.

Daar worden ze alleen maar klein onder. De Heere heeft willen gebruiken als een middel, en het is hun vreugde dat hun Zender door weer een mond tot in alle eeuwigheid wordt grootgemaakt. De eer van God ligt de ware gezondene nu eenmaal na aan het hart.

Van Zonneveld.

Van de administratie

Wanneer u dit blad ontvangen heeft, is het bijna de laatste zaterdag van augustus en dat betekent „Panddag”. We hopen elkaar daar weer te ontmoeten rondom Gods onfeilbaar Woord. Het grootste zou zijn als we daar de Heere mochten ontmoeten. De Heere gedenke ons daartoe in Zijn gunst.

Heeft u iets voor de administratie, nieuwe abonnees, abonnementsgeld, adreswijzigingen, klachten enz., kom dan even in de consistorie.

In de afgelopen periode ontvingen we f 62,50 aan giften en werden 2 nieuwe abonnees ingeboekt. Hartelijk dank en tot ziens in Kampen.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn. Tel. 01720-74202, giro 704350.

Van de Redactie

1. **School voor Dundas en Hamilton.** Ik verzond een bedrag van f 10.000,-, dat met blijdschap werd ontvangen. Inmiddels kwam er via de bank een gift van f 100,- binnen van A.K. en ontving ik twee giften van f 10,- in eigen gemeente. Hartelijk dank. Onze mensen in Canada weten het medeleven van ons in het vaderland zeer op prijs te stellen. Op de ontmoetingsdag te Slidrecht werden een paar honderd exemplaren van de gedachtenispredikatie ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de Chr. Geref. kerk te Middelharnis, uitgesproken door Ds. Van der Ent op 4 maart 1981 ten bate van de school verkocht. Er zijn nog 50 exemplaren beschikbaar, die op de komende ontmoetingsdag te Kampen aan de man zullen worden gebracht. Voor hetzelfde doel. Ik hoop dat er niet een exemplaar over blijft.

2. **Bezorging van ons blad.** Het blijkt wel eens voor te komen, dat een abonnee ons blad een keer niet ontvangt. Wanneer dat ter kennis van de administratie wordt gebracht en onderzocht wordt of de oorzaak is op te sporen blijkt dat de adresplaatjes van deze abonnees op de juiste plaats zitten. Daardoor is het haast uitgesloten dat dezerzijds een fout is gemaakt. Mochten er klachten zijn dan doet men er goed aan dit aan de administratie te melden. We willen het adresbestand in goede staat houden.

3. **Ontmoetingsdag.** Een laatste herinnering en opwekking. Zie ook het bericht, dat al enkele keren is opgenomen.

B.

Ontmoetingsdag te Kampen

We herinneren aan de ontmoetingsdag van vrienden en vriendinnen van Bewaar het Pand, die D.V. zal worden gehouden op zaterdag 28 augustus a.s. in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Kampen.

Het programma luidt als volgt:

Morgensamenkomst: aanvang 10.30 uur: opening: Ds. G. Blom van Meerkkerk spreker: Ds. H. van Leeuwen van Driebergen slotwoord: Ds. G. Hamstra van Elburg

PAUZE

Middagsamenkomst: aanvang 14.00 uur: opening: Ds. A. van de Weerd van Urk spreker: Ds. M. Vlietstra van Bunschoten sluiting: Ds. M.C. Tanis van Slidrecht-centrum.

B.

81

De Tabernakel

Zesde les.

We gaan nu met elkaar bespreken de verschillende **voorwerpen**, die gebruikt werden in de eredienst van de tabernakel.

En dat was allereerst: het **BRANDOFFER-ALTAAR** in het „voorhof”, dat niet ver van de ingang stond en het eerst werd gezien.

Daarin ligt al dadelijk een zinvol onderwijs, dat God **eerst** heeft gezorgd voor de verzoening van Zijn verkoren volk, namelijk: door de **bloedstorting** van Zijn eigen geliefde Zoon. En dat nu werd afgebeeld in het bloed van het dier, geplengd op het brandofferaltaar!

Dus: eerst de „bloedstorting” en daardoor de verzoening.

Zo vormde ook het „brandofferaltaar” het **middelpunt** van heel Israël's offerdienst, hier in de tabernakeldienst en later in de tempel van Salomo.

Maar laat ons eerst een en ander vertellen van de **BOUW** van het brandofferaltaar, zoals u deze hier ziet afgebeeld.

Wat de vorm van dit altaar betreft, zouden we het kunnen vergelijken met een vierkant houten blok van 2½ bij 1½ meter.

Het was gemaakt van sittimhout, een duurzame harde houtsoort en dus geschikt ten opzichte van de verbranding van het offer.

Het houten altaar was bovendien van buiten en van binnen overtrokken met koper.

Er was ook een aarden „oploop” aangebracht voor de priesters om hun altaardienst te verrichten. Dit mocht niet geschieden via „trappen”. Dat was verboden volgens Exodus 20:26.

Dan willen we wijzen op de „omgang”. Dat was een sierlijst aan de bovenkant van het altaar.

Verder zien we de uitstekende „handbomen”, door 4 ringen gaande, noodzakelijk dus tot 't dragen van 't altaar. En boven de lijst uitstekende, zien we 4 **hoornen**, wijzend op de **kracht** van de offerande. Zo lezen we van het „aangrijpen” van die hoornen door de doodslager. Ook van Adonia en Joab, die evenwel werden gedood door Salomo.

Het altaar was **hol** en opgevuld met aarde en daarboven onbehouwen, dus ruwe stenen. Zo kon dus na het ledigen van de aarde en stenen het transport bij het verder optrekken der stammen gemakkelijker plaats hebben.

Ook lezen we van het Goddelijk bevel in Leviticus 6:13, dat het vuur op het altaar altijd brandend moest gehouden worden, dag en nacht. Zo zong David in psalm 51:10 (ber):

„Dan zal 't altaar de varren gans verteren;
Dan wordt het vuur daarop nooit uitgeblust.”

En nu een en ander over de verschillende **handelingen** bij de offerdienst, bij de zin, de betekenis daarvan.

Allereerst vond plaats: „**voorbrenning**” van het offer door de offeraar.

Dat was bij de ingang van het voorhof, de poort, de deur.

We herinneren er even aan, dat alleen en steeds de priesters en de levieten een vrije toegang hadden, omdat dus daar hun werk was. Alleen de Israëliet mocht met zijn offerdier door de deur gaan. Dan had de „handoplegging” plaats door de offeraar. Hij strekte de beide handen uit over de kop van het dier.

Deze handeling stelde voor: ten eerste de vereniging van de offeraar met zijn offer en ten tweede: de overdracht van de schuld en

de verdiende straf van de offeraar op het dier, dat in de plaats van de offeraar geofferd werd. Deze handelingen hadden een zinrijke betekenis. We willen daarvan ook de geestelijke strekking trachten te vinden.

Allereerst van de „voorbrenning” van het offer, dat was dus bij de **deur**.

Er zit de gedachte in van een rechtsgeding, zoals oudtijds de „rechtspraak” plaats had in de **poort** van de stad. Denk aan de geschiedenis van de aanvaarding van het losserschap door Boaz; dat was in de poort van de stad. Afbeelding van 't: „Sion zal door recht verlost worden.”

In dit verband komt ook de treffende betekenis uit van de „**handoplegging**”, de overdracht van de schuld en straf op het offerdier. Daarin kwam òók uit de „rechtsgedachte”, eveneens van „genade en verschoning door recht” ten opzichte van de offeraar. Wat zinrijk was dan die handoplegging, nietwaar!

O, wat is die weldaad groot, wanneer Gods kind door geloofsoefening iets mag verstaan en ervaren, dat Christus voor een schuldigen doemwaardig volk genade verworven heeft **door recht**!

Ja, dat komt wel heel bijzonder uit bij de „**slachting**” van het offerdier. Dat deed niet de priester, maar de offeraar zelf.

Alleen het „dagelijks offer” of het „gedurig offer” werd gebracht door de priester, 's morgens en 's avonds, omdat dit betrof **heel** het volk.

Niet zo, dat ieder Israëliet dat persoonlijk verstond. Daartoe was het zaligmakend geloof nodig. En dat geldt ook òns, die onder het licht van de „vervulling” leven.

Wat was dan voor de ware gelovige Israëliet de zin en betekenis rijk van de „**slachting**” van het dier, door hem verricht bij de deur van het voorhof!

Dat was: het uitstorten van het bloed en de plenging ervan op het altaar door de priester. Daarbij willen we een ogeblik stilstaan. Geve de Heere het ons ook te verstaan.

Allereerst wilde de Heere doen uitkomen, dat Hij alle levens- en zonden-nood liet samentrekken op die éne plaats, op het brandofferaltaar; ja, in het offer!

Dat doet ook vaak een **arts**. Ook hij laat alle ziekte-stoffen op een plaats samentrekken, om zich dan en zo op de genezing van de zieke te bezinnen en het juiste medicijn te kunnen vaststellen.

Welnu, zo heeft de Heere 't behaagd voor al Zijn schuldig en doemwaardig volk al de zonde en 't doemvonnis op Zijn geliefde Zoon, de Heere Jezus Christus, te doen neerkomen! Dat heeft reeds de profeet Jesaja profetisch mogen zien. We lezen dat in Jesaja 53:6 & 7a: „Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons een iegelijk naar zijn weg; doch de Heere heeft onzer aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen.

Als dezelfde geëist werd, toen werd Hij verdrukt; doch Hij deed Zijn mond niet open.”

Zo heeft God Zijn Zoon niet gespaard.

En o eeuwige, ondoorgrondelijke liefde van die Zoon, Zichzelf te hebben gegeven om Zich te laten binden op het hout **des kruises** en Zijn dierbaar **bloed** uit te storten, tot verzoening van een diep-schuldig volk en daarvoor Zich te laten **slachten**!

Want: „Zonder bloedstorting geschiedt geen vergeving!” zo schrijft de apostel in Hebreëen 9:22b.

Terugkerend tot de zinvolle schaduwdienst bij het „brandofferaltaar”, bij de „voorbrenning”, de „handoplegging” en de „slachting” betreffende het offerdier, zo zien wij nog eens op die offeraar, die zijn dier slachtte. Stromend vloeide dat bloed uit.

O, welk een ontroerende spraak ging daarvan uit!

't Is alsof de offeraar daarmee zijn innerlijke zielsgedachte, zijn zonde-nood en onmacht wilde kenbaar maken.

Ja, zie hem als 't ware snikkend staan, ontdekt aan die zonde-nood en erkennend zijn strafwaardigheid, in stilte belijdend:

O God, ik weet er geen weg mee; ik kan die bloedstroom niet stuiten, die zonde-macht niet breken!

Ja, zo horen wij die tollenaar in Gods heiligdom uitroepen, slaande op zijn borst: „O God, wees mij zondaar genadig.”

O lezer(es), kent u òók die „zonde-nood” en uw machteloosheid om u uit die nood te verlossen? Weet u daar ook wel eens geen weg meer mee, zoals die offeraar?

Daarvan kende ook de dichter van psalm 38 iets, toen hij uitriep:

„Heer, ik voel mijn krachten wijken
En bezwijken;
Haast u tot mijn hulp, en red,
Red mij, Schutsheer, God der goden,
Troost in noden,
Grote Hoorder van 't gebed.”

En wat denkt u? Zou de Heere zulk een smekeling laten staan, of liever: laten liggen? O neen.

Maar Hij laat wel eens op Zich wachten. Hij doet dat tot beproeving, opdat men een keer helemaal aan 't **eind** zal komen met zichzelf, ja, met alles, wat van de Heere doet afhouden. Ach, dan blijft men zelfs geen zucht meer overhouden. En ook diè moet zelfs wegvallen, zodat men geen enkele grond in zichzelf zal overhouden. En waartoe dit pijnlijk verlies? Wel, dat zal duidelijk worden, wanneer we weer in gedachten vertoeven bij het brandofferaltaar, bij die „bloedplenging”. En dan komt de vraag naar voren: **wie** verrichtte de bloedplenging? De offeraar zelf? O neen! zie, dat deed de **priester**, staande bij het altaar. En hoè deed hij dat?

Ja, dat was heel opmerkelijk.

Daar stond dan de offeraar bij het uitstromende bloed uit het dier. Maar vlak voor hem stond ook een priester en wel met een schaal gereed, om daarin het uitstromende bloed van het dier op te vangen en in alle snelheid die schaal met bloed te overhandigen aan de priester, die bij het altaar gereed stond om nu dat bloed te plengen op het altaar. En dan staat hiervoor in de grondtekst een woord, dat de betekenis heeft van „smakken tegen iets”.

Welnu, deze betekenis houdt weer een zinvolle gedachte in, namelijk: een sterke stuiting van de „bloedmachten van het zonde-kwaad”!

Wie zal die kunnen breken?

Wel, worden we dan niet treffend heengevozen naar de rijke vervulling op **Golgotha**, naar het **kruishout**, waaraan de dierbare Borg genageld werd!

Hij heeft aan het kruis de zonde voor al Zijn schuldig volk verzoend, maar ook haar macht stukgebroken, om 't zo te mogen zeggen.

Ja, zo is Christus' dierbaar vergoten **bloed** een oorzaak geworden niet alleen van „verzoening”, maar ook van „verlossing” van de zonde! Dat schrijft ook de apostel Paulus in zijn brief aan de Efeziërs, hoofdstuk 1 vers 7: „In Welken wij hebben de verlossing door Zijn bloed.”

Wat een schat van vertroosting ligt er in die bediening van het „brandofferaltaar” opgesloten.

En dat komt tenslotte ook hierin uit, dat het „brandoffer” genoemd werd een „**oplevings offer**”.

Ja, want zo mocht de waarlijk gelovige Israëliet als 't ware **opleven** . . . uit zijn zonde-nood.

Zo mocht de tollenaar getroost huiswaarts keren, geblikt hebbende op het altaar. Want dan lezen we, dat Jezus van hem getuigde: „Ik zeg ulieden, deze ging af **gerechtvaardigd** in zijn huis.” (Lukas 18:14)

Mag dat ook uw begeerte en uitzien zijn, gel. lezer(es)?

Hebt u iets van die zonde-nood leren kennen? Dat geve de Heere! O, wat is het een rijke weldaad te mogen delen in dat kostelijke genade-heil, waarvan de dichter van psalm 30 mocht gewagen:

„Gij hebt mijn weklacht en geschrei
Veranderd in een bleide rei.”

Dr.

v.L.

Urk

Er is niemand, die niet van Urk gehoord heeft. Vroeger was het bekend als een eiland, liggend in de Zuiderzee. De naam Urk op zich is al oud. In de tiende eeuw komen we die naam al tegen. Sedert de dertiende eeuw lieten de graven van Holland hun rechten op het eiland gelden. Als gemeente behoorde Urk in de negentiende eeuw tot Noord-Holland. In 1948 werd het voormalige eiland gevoegd bij Overijssel. In 1939 werd het eerste isolement van Urk doorbroken. 3 Oktober werd de dijk Lemmer-Urk gesloten. Toen was Urk geen eiland meer. De hele dijk ging dicht in 1940 en in 1948 kreeg Urk zijn

eerste wegverbinding met „de vaste wal”. Vanaf die tijd is Urk bereikbaar via diverse wegen. Het is een opvallende zaak dat even buiten Urk de grote autoweg loopt door de polders naar Amsterdam. Amsterdam 80 km.: geeft het bord aan. Over land naar Amsterdam of waarheen ook, wie had dat ooit kunnen vermoeden? Voor de oorlog ging alles nog per boot. Ook de predikanten, die op Urk gingen preken moesten per boot. Van Kampen of Enkhuizen. Het kwam wel voor, dat men vanwege stormend weer niet van Urk weg kon. Dit overkwam eens Prof. v.d. Schuit. Hij moest de nacht over op Urk blijven. De avond er voor heeft hij maar op Urk gepreikt. De dorpsomroeper ging 's middags door het dorp en maakte bekend, dat 's avonds in „de Christelijke kerk” (zo werd toen de Chr. Ger. Kerk genoemd) Prof. v.d. Schuit zou spreken. En natuurlijk was er volk! De kerk was vol, want op Urk weet men van de kerkgang. De tekst die avond was: „En de wind was hun tegen”.

Voor de Urkers zelf heeft het komen uit de gesloten gemeenschap, bepaalde veranderingen gebracht, maar voor de Urkers is Urk nog. Men zegt: er is maar één Urk.

„Urk is een zoeten dal, die er is, die blijft er al”.

Nu is het inderdaad op Urk goed toeven. Men wordt getroffen door de Urker hartelijkheid en spontane hulp. Men helpt elkaar, maar ook „vreemden”. (Ze worden niet-Urkers genoemd). Denk maar eens aan de ramp in 1953. Na de morgendienst 1 febr. 1953 gingen de botters de haven uit om hulp te bieden in de zeeuwse wateren. En wat heeft men niet gedaan voor de bewoners van Schouwen en Duiveland?

Vandaag is Urk bekend als een toeristische plaats. Vele hollanders en buitenlanders bezoeken jaarlijks Urk. Een paar uur Urk of een daagje is een belevenis. Het oude Urk met zijn huisjes en smalle straten spreekt. Wie 's maandags er is ziet de was op straat in lijnen zonder knijpers hangen. De bekende Urker dracht is er nog. Het is jammer dat deze er al meer uitgaat, want het is een schitterende dracht. In de kerken worden al minder mannen en vrouwen in dracht aangetroffen. Een aantal jaren geleden was dat nog anders en wat een mooi gezicht was dat. Zelf heb ik het nog mee gemaakt, dat al de kerkeraadsleden in Urker kleding waren. Het centrum van Urk is de haven. Daar ligt de vloot. Urk leeft van en voor de visserij. Was Urk in 1969 met zijn moderne vloot al de derde vissershaven in ons land, nu beschikt Urk over de grootste visafslag van Nederland. Dus Urk bovenaan! In een ander opzicht zien we Urk ook bovenaan staan n.l. wat de kerken betreft. Men kan er terecht van uiterst links tot uiterst rechts. Behalve R.K. en Lutherse zijn alle kerkelijke denominaties aanwezig.

De gereformeerde gezindte is er in al haar schakeringen. Het is een zegen, dat de Gereformeerde identiteit er nog is, maar het is triest, dat men in zoveel aparte kerken samenkomt. Het is erg, maar waar, op Urk is er niet één kerk, of zij kent een scheuring. Bepaalde kerken zijn zelfs al een paar maal gescheurd.

Urk enigszins kennend, geloof ik dat scheuring niet steeds noodzakelijk was. Menselijke factoren en kontakten met bepaalde predikanten hebben op scheuring aangewerkt. Werd een predikant regelmatig op Urk signaleerd of ging een aantal Urkers naar een bepaalde plaats, dan zei men: „er zit weer een scheuring of een uittreding in de lucht.” Men is nu al verder dan tien keer gereformeerd. Erg! Een grote brok werkelijkheid van de Nederlandse samenleving. Want wat op Urk op een aantal vierkante kilometers gezien wordt, is een afspiegeling van wat is in Nederland. Dus niet een zaak om trots over te zijn. Wie op zondag op Urk is, ziet na half tien en na half vijf heel wat deuren opengaan. Ouderen en jongeren gaan dan kerkwaarts. Maar wat een doorkruising? Wat een kerken passeert men niet om bij eigen kerk te komen. Laatst moest ik zelf langs vijf kerken en kwam ik mensen van zeven kerken tegen. Wat een zaak, ondanks kerkelijke trouw, want kerkelijke trouw kent men op Urk. Nu kan er dwars door de kerkelijke gescheidenheid heen, de geestelijke eenheid gekend worden en dat is rijk, maar het gescheiden leven, het gescheiden optrekken strekt niet tot eer van de Heere. De invloed van de Gereformeerde gezindte naar binnen en buiten heeft weinig effect vanwege de grote verdeeldheid, die er is en

heerst. In het diep verval van ons volk zou alleen een krachtige herleving van de gereformeerde beginselen een kerkelijk en nationaal reveil kunnen bewerken. De verregaande versplintering van de gezindte, die aan deze beginselen wenst vast te houden, belemmert de desemende werking, die van deze beginselen in de nationale samenleving zou kunnen uitgaan. Het einde van die versplintering is nog niet in 't zicht. Noch in het kerkelijk, noch in het politieke leven. In de politiek zijn er drie partijen. S.G.P., G.P.V.: R.P.F. En zal het bij deze drie blijven? In onze kringen is er het Reformatorisch dagblad gekomen. Maar daar heeft men van verschillende kanten ook al kritiek op. Indien mogelijk zou er een blad naast moeten komen. Is het niet om te huilen? De wereld lacht. Een deel van de jeugd zegt: „bekijkt het maar” en dit is het allerergste: de zaak van de Koning wordt door alles niet gediend. Het zoeken van eigen eer en het verheffen van eigen groep of richting blijkt zo. Nu is er in kerkelijke Nederland ook een „samen op weg zijn”. Hervormd en gereformeerd vinden elkaar op diverse plaatsen. Er zijn samensprekingen tussen Christelijk Gereformeerden en Ned. Gereformeerden. Men kent gezamenlijke diensten en kanselruil. Er is herkenning en erkenning. Men denkt aan een federatief samengaan. Wat nu hiervan gedacht? Zelf denk ik, wanneer men elkaar werkelijk heeft gevonden, dan komt het tot éénwording.

Bij een éénwording door de Heilige Geest vallen alle menselijke factoren, vallen onze namen en rechten weg. Dan behoeft er ook geen jarenlange samenspreking te zijn.

Moeizame samensprekingen, die veel tijd en geld kosten, maar weinig effect hebben. In het kerkelijk labyrint is er, Gode zij dank, toch een gereformeerde gezindte. Belijders, die de gereformeerde leer, uitgedrukt in de bekende drie formulieren van enigheid, houden voor de waarheid overeenkomstig Gods onfeilbaar Woord en die volgens deze waarheid de noodzakelijkheid van een persoonlijke doorleving van zonde en genade in de weg van de waarachtige wedergeboorte en bekering benadrukken. Die in het persoonlijk leven de krachtige bevordering van godzaligheid voorstaan en tevens de bijbelse praktijk der godzaligheid najagen in het kerkelijke, maatschappelijke en staatskundige leven. Wie nu zo denkt én tracht te leven én te spreken met de ander, heeft ook respect voor de ander. Denkt aan de ander. Groet de ander. Bidt voor de ander. Aanvaardt de ander. Zo zij het op Urk. Zo zij het overal waar de gereformeerde belijdenis functioneert in leer en leven.

Zo voorlopig in vrede naast elkaar te leven, is beter dan met ruzie bij elkaar in te wonen.

M.C. Tanis

De betekenis van het Christelijk onderwijs 2.

Waarom Christelijk onderwijs?

1. Het is de eis van de Heilige Schrift.

In dit verband wordt nogal eens aangehaald het woord uit Deut. 6:6 en 7 waar de Heere spreekt: „En deze woorden, n.l. van Mijn geboden, die Ik u heden gebied, zullen in uw hart zijn. En gij zult ze uw kinderen inscherpen en daarvan spreken, als gij in uw huis zit en als gij op de weg gaat, en als gij nederligt en als gij opstaat”.

Israël is op weg naar een welvarend land, een goed en ruim land, vloeiende van melk en honing. Het is een land dat ze niet verdiend hebben. Hoe zouden ze ook? „Ik heb van dat volk dat Mij vergat, veertig jaar verdriet gehad”.

Zo'n volk heeft het leven en de welvaart verzondigd. Echter de Heere doet dat ook niet om hunnentwil maar allereerst om Zichzelf te verheerlijken. Zijn Naam moet groot worden in Israël. De Heere formeert een volk dat Zijn lof zal vertellen en Zijn geboden zal doen met lust. Dat bereikt God in de lijn der geslachten.

Daarom worden allereerst de ouders aangesproken: „Deze woorden die Ik U heden gebied zullen in uw hart zijn”. Indien Gods Woord, het Woord van Wet en Evangelie, niet leeft bij de ouders, hoe zouden zij dat Woord op de rechte wijze op hun kinderen kunnen overdragen? Dat Woord van genade en recht, van zegen en vloek?

Zij zijn gehouden hun kinderen op weg naar

de volwassenheid het Woord „in te scherpen” en dat onophoudelijk: als gij in uw huis zit, en als gij op de weg gaat en als gij nederligt en als gij opstaat.

Inscherpen, wat is dat? De kanttekeningen van onze Statenvertaling zeggen: „Het is het Woord, de geboden zo voordragen dat zij in hun hart mogen doordringen”. Denk hierbij aan wapens die geslepen worden om beter doel te treffen in het hart van de vijanden. Dat inscherpen dient te geschieden met gedurige herhaling, met vaste regelmaat. Hiervan mogen wij een goed gebruik maken. De kommunistische scholen maken van dit beginsel misbruik door met het gif van de z.g.n. indoktrinatiemethode de zielen van de kinderen te verwoesten. Hierop gaan wij verder nu niet in, maar het bewijst wel dat de kommunisten beter het voordeel van gedurige herhaling van de onderwijsstof be-seffen, dan vele christenen.

Wat Israël betreft: dit onderwijs waarbij God in het middelpunt stond, werd aanvankelijk thuis gegeven. Vóór de ballingschap waren er geen scholen voor de kinderen en de jeugd. Na de ballingschap ontstonden er scholen in de steden waarbij de godsdienst het kern-vak vormde. Zeer opmerkelijk. Letten we bijv. op de Griekse cultuurwereld van die dagen dan blijkt dat het in hun onderwijsmethoden niet gaat om de goden allereerst, maar om de mens. De mens staat in het middelpunt. De menselijke capaciteiten worden geprezen. Het menselijk lichaam haast aanbeden. Vandaar dat de Grieken een zeer grote nadruk legden op de z.g.n. gymnastische en musische vorming; de ontwikkeling van het menselijke lichaam en de menselijke geest. (Dit is het z.g.n. humanistische beginsel).

Zo niet in Israël! Daar gaat het niet primair om de mens maar om God! Niet om de filosofie en de welsprekendheid, maar om de kennis van de God aller genade en Zijn heilige en voortreffelijke geboden.

Dit onderscheid dienen we bij de beschouwing van de ontwikkelingen op onderwijsgebied zorgvuldig in de gaten te houden. We maken maar gelijk van de gelegenheid gebruik om wat meer te zeggen over de historische ontwikkeling van het onderwijs. In de eerste eeuwen werd het onderwijs, hier in het Westen, voornamelijk door de Kerk gegeven. Heidenen ontvingen catechetisch onderwijs voordat zij belijdenis van hun geloof deden en gedoopt werden.

In latere eeuwen waren het de monniken in de kloosters die aanvankelijk vooral Bijbels onderwijs gaven aan het volk. Ten tijde van Karel de Grote werden scholen gesticht waarop ook algemeen onderwijs werd gegeven. Kinderen en ouderen leerden lezen en schrijven. In de latere Middeleeuwen werden vanwege de opbloei van de handel, de stadsscholen gesticht waarop kinderen konden leren lezen en schrijven.

In de tijd van de Republiek, dus vanaf de 16e eeuw, na de Reformatie, hebben we de openbare scholen die een protestant-christelijke karakter hadden. Zij staan onder toezicht van de Staat en onder de invloedssfeer van de Gereformeerde (Herv.) Kerk. Die reformatorische Kerk besefte heel goed de waarde van christelijk onderwijs. Zij legde een verband tussen huis - school - Kerk en staat. In de praktijk van de 17e en 18e eeuw werd het onderwijs allereerste verwaarloosd. De onderwijzer werd slecht betaald. Om in zijn levensonderhoud te kunnen voorzien was hij tevens koster, voorzanger, doodgraver en klokkenluider.

De periode 1760-1840 is die van de Schoolhervorming, echter onder invloed van de z.g.n. Verlichting, een denkrichting waarbij het menselijk verstand norm en uitgangspunt werd en ging heersen over de Heilige Schrift.

Vanaf 1798 werd de band school - Kerk losser. Dit vanwege de scheiding van Kerk en Staat, de overheid bleef echter haar greep op de school behouden.

In 1801 werd een onderwijswet voor het gehele land uitgevaardigd. Daardoor werd het onderwijs gecentraliseerd. Vrijheid van onderwijs was er aanvankelijk niet in de 19e eeuw.

De overheid beheerste alle onderwijsinstellingen. Onderwijs in calvinistische lijn was onmogelijk geworden. Om een indruk te geven van de heersende mentaliteit op de scholen citeer ik een bepaling uit een wetsontwerp dat op 20 juli 1857 in het parlement werd aangenomen:

„Het schoolonderwijs wordt, onder het aanleren van gepaste en nuttige kundig-

heden, dienstbaar gemaakt aan de ontwikkeling der verstandelijke vermogens van de kinderen en aan hun opleiding tot alle Christelijke en maatschappelijke deugden. De onderwijzer onthoudt zich van iets te leren, te doen of te laten, wat strijdig is met de eerbied, verschuldigd aan de godsdienstige begrippen van andersdenkenden. Hij prent aan de kinderen die eerbied in en wekt hen op tot onderlinge liefde en verdraagzaamheid". Hier wordt de band tussen de christelijke opvoeding en het onderwijs doorbroken. Het onderwijs is z.g.n. **neutraal** geworden. Eerbied voor andersdenkenden, onderlinge liefde en verdraagzaamheid. Nergens een verwijzing naar de hoofdzaken van de Gereformeerde belijdenis: de doodstaat van de mens, de noodzaak van de verzoening met God door het geloof in Christus. Alleen een aansporing „opleiding tot alle Christelijke en maatschappelijke deugden". De brave-Hendriksen-theologie!

Opmerkelijk ook dat in deze Wet voorop staat: „de ontwikkeling van de verstandelijke vermogens van de kinderen". Ik noem deze zaken, omdat dezelfde geest doorwerkt tot op heden. Nadruk op ontwikkeling van de verstandelijke vermogens en de z.g.n. verdraagzaamheid ten opzichte van andersdenkenden.

Ds. Van der Meij.

Ambt en Avondmaalsmijding

Dit is de titel van een boek, geschreven door B. Wallet en uitgegeven door J.H. Kok te Kampen, een bekende uitgeversmaatschappij. De ondertitel van het boek is: Een reformatorisch appel.

We willen uit het Voorwoord een en ander overnemen. Wallet schrijft daarin o.a.:

Aanleiding

Als men door de opvoeding en meegroeien in de geestelijke denkwereld van een kerkgenootschap of van een gemeente zich de door haar voorgestane leer en tradities als een **vanzelfsprekendheid** gegeven voor zichzelf aanvaardt, dan behoort dat statistisch tot de wetmatigheden. Zij, die door afwijkend denken naar de grenzen van het normpatroon dreigen af te drijven, worden veelal weer door de zelfkorrigerende werking van de gemeenschap, de groep, bijgestuurd, zodat de ongeschreven codes weer gehoorzaamd worden. Er is veel kracht voor nodig om deze omschreven codes kategorisch te doorbreken en blijvend te protesteren tegen diep ingewortelde leersystemen en praktijken van ambtsdragers, die als onbijbels gezien moeten worden.

Door het lezen van de geschriften van de reformatoren en de oudvaders en de persoonlijke ondervinding van de waarheid van het Evangelie, werden vele zaken in de Gereformeerde Gemeenten voor mij onaanvaardbaar. Na jarenlang incidenteel bezwaren gemaakt te hebben, werd ik gedrongen langs officiële weg bezwaren in te dienen tegen een onbijbelse praktijk in de gemeente van Kampen, die evenwel in het geheel der Gereformeerde Gemeenten gebruikelijk was en gelegitimeerd werd. Het betreft het feit dat kandidaten voor de ambten, zowel van ouderlingen als van diakenen, die van zichzelf beweren onbekeerd te zijn en (daarom?) niet aan het Heilig Avondmaal deelnemen, gekandideerd worden en bevestigd worden als ambtsdrager. Met gebruikmaking van de geschriften van de reformatoren en vele oudvaders heb ik getracht aan te tonen hoezeer de Gereformeerde Gemeenten in hun leer en leven zijn afgeweken van het reformatorisch belijden. De rode draad die door het geheel der argumenten van de kerkelijke vergaderingen loopt is de ontkenning dat Gods Woord in de werkelijkheid van ons persoonlijk en kerkelijk leven zeggingskracht heeft en in absolute zin norm is.

Opbouw van het boek.

De hoofinhoud van het boek bestaat uit het appèlschrift aan de Generale Synode van de Gereformeerde Gemeenten. De overige korrespondentie is als bijlage achterin opgenomen. Deze bestaat uit bezwaar- en appèlschriften aan de lagere kerkelijke vergaderingen, hun antwoorden en rapporten. Op het synodale rapport volgt een korte weerlegging tot besluit. De opbouw van het appèlschrift op de synode is tot stand

gekomen door het rapport van de Particuliere Synode Oost zin voor zin te behandelen. Het bood dit voordeel dat een eventuele beschuldiging van een selectieve weerlegging hierdoor voorkomen zou worden. De grote afwezige hierin was de Koning der Kerk, Jezus Christus. Voor Hem was geen plaats ingeruimd in de gemeente Gods. De ontdekking van deze werkelijkheid heeft hier en daar wel eens geleid tot een scherpe toon, doch deze staat dan in verhouding tot de ernst der dwalingen of voorstelling van zaken. Nimmer is een aanval in het persoonlijke vlak getrokken. Mocht iemand aanvoeren dat ik wel wat al te generaliserend geschreven heb, dan is dat enkel ingegeven door de gedachte dat ik geen uitzonderingen wilde noemen omdat, om met Kierkegaard te spreken, iedere ambtsdrager dan denkt dat hij die uitzondering is.

Bedoeling van het boek.

Dat bezwaar- en appèlschriften in boekvorm mogelijkheid krijgen tot een bredere kennisname, is niet zonder reden. Een aanvankelijke aarzeling was of de verstarring en het isolement naarmate de roep om reformatie groter wordt niet eerder zouden toenemen, dan dat er een bres geslagen zou worden in de geestdodende krachten van het systeem. Doch daar de praxis nooit van beslissende aard mag zijn, doch enkel de wetenschap van de wil van God, werd ik gedrongen tot een niet aflatend getuigenis tegen dwalingen en onbijbelse handelingen in ons kerkelijk leven. Tegen deze dwalingen is dit boek een aanklacht, een getuigenis, een appèl, een oproep tot reformatie en een gebed om bekering.

Naar aanleiding van de titel.

„Ambt en avondmaalsmijding" met als ondertitel „Een reformatorisch appèl". Met deze titel heb ik getracht de inhoud te dekken. Zowel het ambt als de praktijken rond het Heilig Avondmaal komen in wederzijdse relatie doordlopend aan de orde. Juist het feit dat het niet om incidentele zaken, maar om wijd en zijd voorkomende misstanden gaat, maakt de aktualiteit van dit boek uit. Dat het hier om de situatie in de Gereformeerde Gemeenten gaat, sluit niet uit dat dezelfde problemen ook sterk leven in andere kerkgenootschappen. In sommige minstens even sterk, in andere meer plaatsgebonden. De visie op de verhouding ambt-Avondmaal in onze gemeente hangt ten nauwste samen met een prediking waar de mens zalig gesproken wordt zonder dat deze Christus door het geloof heeft aangenomen. Dit heeft tot gevolg dat het Heilig Avondmaal praktisch nauwelijks een wezenlijke en levende zaak voor de gemeente is. Het enorme accent dat het Avondmaal krijgt als „graadmeter" voor het in het geloof zijn, vervalt als het gaat over ambtsdragers die niet aan het Heilig Avondmaal deelnemen. Deze „dubbele moraal" blijkt ook op andere gebieden gehanteerd te worden. Tegen de ontsparing van het reformatorisch belijden, kan alléén de Reformatie opniéuw gesteld worden. Tegen de deformatie, de Reformatie! Sola Scriptura, sola fide, sola gratia! Soli Deo gloria!

Tot zover het Woord vooraf.

Hiërmee moeten we volstaan. We kunnen ons niet mengen in de strijd die Wallet gevoerd heeft of nog voert. We vragen ons af, of het wel juist is om op deze wijze allerlei bezwaren en uitspraken te publiceren. De zaak waar het over gaat is belangrijk genoeg. Uit het boek blijkt, dat de schrijver zijn gedachten op papier kan zetten en dat hij zich in de zaak waar het over gaat verdiept heeft. Hij had er o.i. beter aan gedaan de stof los van zijn bezwaarschriften systematisch in een boek te verwerken. dan had zo'n boek op een objectieve wijze kunnen worden gerecenseerd, dus geheel afgezien van de vraag of deze zaak op een of andere kerkelijke vergadering aan de orde is geweest.

We willen nog een opmerking maken. De titel van het boek spreekt van Avondmaalsmijding. Die uitdrukking vinden we ook elders. Deze geeft niet weer wat in feite het geval is. Van mijding is slechts sprake wanneer men met deze inzetting niets te maken wilt hebben. Mijden hoort thuis bij haten en vlieden. Denk aan de verklaring van het eerste gebod in onze Catechismus: dat ik, zo lief als mij mijner ziele zaligheid is, alle afgoderij . . . mijde en vliede, en de enige ware God recht lere kennen. In antwoord 80 wordt van de afsterving van de oude mens

gezegd, dat deze o.a. is de zonden hoe langer hoe meer te haten en te vlieden.

Natuurlijk willen we niet beweren, dat er nergens in ons land avondmaalsmijding gevonden wordt. Maar we menen ten sterkste te moeten tegenspreken, dat deze daar is waar slechts weinig mensen ten avondmaal gaan. Gods kinderen zijn gebonden aan Gods inzettingen en die komen tot de dienstzij de vrijmoedigheid daartoe ontbreekt. In gemeenten waar weinig mensen aan het Heilig Avondmaal deelnemen weet men in het algemeen nog, dat er, zoals wel gezegd wordt, een goddelijk recht moet zijn. Er moet zaligmakend geloof zijn, als gave van God gewerkt door de Heilige Geest. Dat geloof moet versterkt worden, ook door het gebruik van het Heilig Avondmaal. Het zou een grote zegen zijn, wanneer er veel rechte avondmaalgangers zouden zijn. Het komt gelukkig regelmatig voor, dat de Heere harten neigt om te komen tot de dis. Dit geldt ook van ambtsdragers, die aanvankelijk geen vrijmoedigheid hadden om te komen, maar later met Esther zeggen: kom ik om dan kom ik om. We zouden namen kunnen noemen van ambtsdragers in verschillende kerkelijke gemeenschappen, die zo mochten naderen en niet beschaamd uitkwamen.

We krijgen de indruk dat de schrijver daar geen oog voor heeft. We lezen in de Schrift van dwalenden, die met de geest der zachtmoedigheid terecht gebracht moeten worden. Heeft de schrijver wel eens op deze wijze met de ambtsdragers die hij op het oog heeft gesproken?

Het boek telt 262 blz. en kost f 39,50.

B.

Vereniging „De Christenvrouw"

Het bestuur van deze vereniging verzocht het volgende persbericht op te nemen:

Voor al haar leden en andere belangstellende christenvrouwen belegt de **Vereniging „De Christenvrouw"** op D.V. zaterdag **11 september 1982 een landelijke opbouw- en toerustingsdag.**

Plaats: Grachtkerk, Lieve Vrouwestraat 15, **Amersfoort** (ca. 10 min. lopen van het station, ook per bus bereikbaar).

Het onderwerp zal zijn: „**Christen en overheid in deze maatschappij**".

Spreker: de heer J.J. Frinsel. De leiding van de samenhang is in handen van de heer Arie Pronk.

De toegang is vrij. Wel wordt er een collecte gehouden te bestrijding van de kosten. De dag begint om 10.30 uur en eindigt om ca. 15.00 uur.

In de middagpauze zal er ruimschoots gelegenheid zijn voor onderlinge ontmoeting. S.v.p. lunchpakket meenemen.

's Middags is er volop tijd voor de beantwoording van de gestelde vragen.

Inlichtingen: tel. 05939 - 437.

We hebben eerst enige informatie ingewonnen omtrent doel en grondslag van deze vereniging en veel inlichtingen verkregen, o.a. een propagandafolder, waaruit we het volgende overnemen: Op 8 januari 1981 werd de oprichtingsvergadering gehouden van de landelijke vereniging „De Christenvrouw". Deze vereniging is ontstaan op verzoek van de achterban van het „Aktiecomité Ongeruste Christenvrouwen in Nederland". (Dit comité heeft getracht de Nederlandse Christen Vrouwenbond terug te laten keren tot haar grondslag en doelstelling, dit echter zonder resultaat.) De nieuwe organisatie wil christenvrouwen stimuleren om vanuit de Bijbel positief christelijk bezig te zijn, in afhankelijkheid en tot eer van God, op de plaats en naar de taak die God haar gegeven heeft. Zij wil vooral ook dienstverlenend functioneren.

In een begeleidende brief wijst de secretaresse van de vereniging er op dat helaas moet worden vastgesteld dat andere organisaties een afwijkende koers varen, sterk beïnvloed door de tijdgeest, nieuwe theologie, feministische theologie, emancipatiestreven enz.

Vermoedelijk vindt deze vereniging haar leden vooral in andere kringen, maar toch meenen we er goed aan te doen het persbericht op te nemen.

B.

Voor de jeugd

Het Zonnekind 40

Beste jongelui!

„Daarna geschiedde het op de zevende dag, dat zij tot Simsons huisvrouw zeiden: Overreed uw man, dat hij ons dat raadsel verklare, opdat wij niet misschien u en uws vaders huis met vuur verbranden. Hebt gijlieden ons genodigd om het onze te bezitten? Is het zo niet?

En Simsons huisvrouw weende voor hem en zeide: Gij haat mij maar en hebt mij niet lief; gij hebt de kinderen mijns volks een raadsel te raden gegeven, en hebt het mij niet verklaard. En hij zeide tot haar: Zie, ik heb het mijn vader en mijn moeder niet verklaard, zou ik het dan u verklaren?

En zij weende voor hem op de zevende der dagen in dewelke zij deze bruiloft hadden; zo geschiedde het op de zevende dag dat hij het haar verklaarde, want zij perste hem; en zij verklaarde het raadsel de kinderen haars volks.”

Richt. 14:15-17.

We hebben de vorige keer vernomen dat de dertig bruidsjonkers het raadsel in drie dagen nog niet hadden kunnen raden. Dat is voor deze Filistijnen heel wat geweest. Zij hebben de consequentie van hun onvermogen gevoeld. Want als zij het niet raden konden, dan moesten zij zien dat Simson zijn deel kreeg.

Dan had Simson, één man, het gewonnen. En dan hadden zij, dertig mannen, het verloren. En dat kwam hun eer te na.

Jullie kunnen dat ook wel begrijpen, dacht ik. Het is toch een schande als dertig mensen het van één mens moeten verliezen, terwijl het omgekeerd een ongehoorde overwinning is, als één man het van dertig tegenstanders wint.

Als Simson het in zijn eentje aandurfde tegen dertig mannen, komt daar zijn meerderheid in tot openbaring. Als die dertig mannen het vrezten te zullen moeten verliezen, dan komt daarin hun minderheid tot openbaring. Simson mocht ervan overtuigd zijn, door alles heen, dat hij God aan zijn kant had, in zijn strijd tegen de Filistijnen. En dat maakte hem sterk, onoverwinnelijk. Terwijl dat nu juist datgene was wat de Filistijnen misten. Zij kenden God niet en hadden God daarom ook niet aan hun kant, al waren zij met nog zo velen.

Hier zit natuurlijk een prediking in die wij niet over het hoofd mogen zien. Want al is dit al een heel oude geschiedenis, die de meesten ongelooflijk voorkomt en daarom door hen ook naar het rijk der fabelen verwezen wordt, het is toch de verhoudeing die er altijd geweest is en die er ook altijd blijven zal, namelijk tussen de kerk en de wereld.

De kerk staat numeriek in de wereld ver in de minderheid, terwijl de wereld tegenover de kerk zich ver in de meerderheid bevindt. Ik kan de verhouding niet juist uitdrukken, doch zij ligt nog scherper dan 1 tegen 30.

Als we kijken naar de getallen dan zeggen we: Simson moet het verliezen. Als we deze gedachte van de verhoudingen verplaatsen naar de wereld, ook naar de tijd waarin wij leven, dan moeten we zeggen: De kerk moet het verliezen. Want het is maar een klein kuddeke. De wereld daarentegen is een grote machtige schare.

De kerk bestaat slechts uit wat weerloze schapen, terwijl de wereld ons getekend wordt als een bende grijpende wolven.

En toch zal niet de wereld het winnen van de kerk. En dat niet omdat de kerk de kerk is, maar omdat de kerk God aan haar kant heeft. Die onoverwinnelijk is. Dat is het geheim. De wereld vreest er wel voor. Want met al haar macht heeft zij de kerk nog nooit kunnen uitroeien. En toch wil de wereld het niet bekennen. Zij geeft de strijd niet op, doch gaat door met vechten. Zij vindt in de Filistijnen haar beeld. Vinden jullie je beeld in dat kleine getal, in dat menselijk zwakke? Dan kan dit gedeelte uit de geschiedenis van Simson jullie tot troost zijn.

Als één man alleen staat Simson tegenover dertig Filistijnen. Ik denk nog even verder. Want Simson is door alles heen type geweest en gebleven van de Heere Jezus. Die stond ook alleen en Hij had alles tegen. Hij kreeg zelfs ook Zijn God tegen. Ja, dat is onbegrijpelijk. En toch is het waar. Hij heeft aan

het kruishout uitgeroepen: Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?

Dat is gebeurd opdat God mét Simson zou kunnen zijn. Want dat had Simson niet verdiend. Zo ver hebben wij hem nu wel leren kennen.

Chrsitus heeft ook van God verlaten willen worden, alleen de strijd willen strijden, opdat God met een zondig mens, met mij, met jou zou kunnen zijn. En dat is door ons, mij/jullie ook niet verdiend.

Wie de dingen zo mag leren zien, komt in de verwondering terecht.

Als de bruidsjonkers het na drie dagen nog niet hebben kunnen raden, gaan zij naar de vrouw van Simson. Er staat in de tekst dat zij dit op de zevende dag deden. Doch we kunnen wel aannemen dat ze met derde dag daar al mee begonnen zijn. Eerst zijn zij bij haar gekomen met een vriendelijk verzoek, namelijk: of zij Simson wilde overreden haar het raadsel te vertellen, opdat zij 't dan weer aan haar landgenoten zou kunnen vertellen. Doch Simson dacht daar niet over. De dertig bruidsjonkers hielden echter aan met hun verzoek. Naarmate de dagen voorbij gingen werd de nood groter en werden hun woorden klemmender. Het werden tenslotte grove dreigementen. Want als ze er niet in slaagden om Simson zijn geheim te ontfutselen dan zouden ze haar en haars vaders huis met vuur verbranden. Er viel in dit opzicht met hen niet te spotten. Ze werken daarbij zeer sterk op haar gevoel. Hoe zou zij het kunnen aanzien dat een man als Simson, iemand van dat volk waar zij met haat tegen vervuld waren, met hun goederen zou gaan slepen? Dat moest haar eer als Filistijnse te na komen. Dat kon ze toch haar volk niet aandoen?

Het wordt de vrouw van Simson wel erg moeilijk gemaakt. En dan komt openbaar dat deze heidin een heidin was gebleven. Zij was wel met Simson getrouwd, maar van het volk waartoe Simson behoorde moest zij niets hebben en van de God die Simson toch diende, moest zij al evenmin iets hebben.

Wij kunnen daaruit leren dat je door een huwelijk niet bekeerd wordt. Je kunt wel met een man of een vrouw uit de wereld trouwen en daardoor aan elkander verbonden worden, doch daar is de andere partij nog niet mee aan God verbonden.

Als het op kiezen aankomt, komt altijd weer de ware aard naar boven. Dan zal een wereldling altijd weer de partij van de wereld kiezen.

De vrouw van Simson neemt haar toevlucht tot haar tranen, als zij met woorden Simson niet overreden kan. Zij weende voor hem en zij zeide: Je haat mij maar. Je hebt mij niet echt lief, want anders zou je het mij wel vertellen.

Tranen zijn van het zwakkere geslacht altijd een heel sterk wapen. Wat de vrouwen met woorden niet voor elkaar kunnen krijgen hebben zij al dikwijls met tranen wel voor elkaar kunnen krijgen.

Zij hield maar aan. Zij hing om zijn nek. Zij weende en perste hem. Zij liet hem niet los. Hij moest het haar zeggen. En of Simson nu al tegenpruttelde én zei dat hij het zelfs zijn eigen ouders niet eens verteld had, zij hield toch vol. De grote Simson is tegen de tranen van zijn vrouw niet opgewassen. Hij kapituuleert en vertelt aan zijn vrouw het geheim van het raadsel.

Toen hij dit deed, heeft zij hem ongetwijfeld een zoen gegeven uit kwasi dankbaarheid. Doch in werkelijkheid is dit niet anders geweest dan een Judaskus. Zij heeft door haar aanhouden haar man verraden. Zij koos daardoor niet de zijde van deze nazireër, maar van haar volk dat Gode vijandig was.

Ik dacht dat in dit alles ook voor ons veel lering besloten ligt. Want met tranen is er al heel wat afgedwongen. Sterke mannen zijn er door gevallen.

Daarbij mag een ieder zich intussen wel afvragen of hij/zij mogelijk geen Judashart heeft. Want dat hart huisde niet alleen in Judas, die de meerdere Simson, de Zoon des mensen verraden heeft met een kus, het huisde ook in de vrouw van Simson, gelijk het in zo vele harten van mannen en vrouwen huist.

De vrouw moest kiezen tussen Simson en haar volk. Zij koos voor haar volk en niet voor Simson al deed zij nog zo lief.

Wij moeten ook kiezen tussen de meerdere Simson en de wereld. Als we voor de Heere

kieszen moeten we de wereld afvallen, terwijl, als we voor de wereld kiezen we tegen de Heere kiezen. Want niemand kan twee heren dienen. Als je de een aanhangt, veracht je de ander. Dat is een duidelijk bijbels gegeven.

Ik hoop daarom van ganser harte, beste vrienden, dat jullie de goede keus in je leven zullen mogen doen. Want dat komt alleen goed uit. Elke andere keuze is verkeerd en komt daarom ook verkeerd uit. De geschiedenis leert het ons. En velen hebben het tot een eeuwige schade al moeten onder vinden, terwijl er ook zijn die door genade het tegendeel hebben mogen ervaren. Want wie voor de Heere en Zijn dienst mag kiezen en de wereld de rug toekent, is er alleen maar goed mee. Onthoudt dat!

Jullie aller vriend,

Ds. H.C. v.d. En

Boekenfonds

van Stark, Postbus 302,
1794 ZG OOSTEREND- Texel

Uitgeverij Stark bestaat ongeveer 5 jaar. Zij heeft al verschillende boeken uitgegeven. Meermalen hebben we aandacht voor haar uitgaven gevraagd. Nu heeft zij een boekje gedrukt, waarin haar gehele fonds en enkele nieuwe aankondigingen zijn opgenomen. Daarin wordt informatie gegeven over ieder boek afzonderlijk. Op deze manier kan de aspirant-koper zich een duidelijk beeld vormen van de boeken die Stark heeft aan te bieden. In totaal gaat het om meer dan honderd titels, verdeeld over theologie, algemeen, actueel-informatieve onderwerpen, jeugd- en kinderboeken.

Dit uitgaven-overzicht wordt gratis ter beschikking gesteld aan particulieren, verenigingen, kerkeraden, bibliotheken enz. Het werkje ziet er goed verzorgd uit. B.

Boekbespreking

Boeken van Uitgeverij den Hertog b.v.
Postbus 2421, 3500 GK Utrecht

2. Een menselijke veroordeling ... een Goddelijke vrijspraak door Jan van Brakel. De hoofdpersoon is Karl Wagner. Hij komt in zijn jeugd tot bekering door het lezen van een geschrift van Kohlbrugge. Hij gelooft dat de Heere hem roept om het evangelie te verkondigen. Geld voor opleiding ontbreekt. Op een wonderlijke wijze wordt de weg daartoe geopend. In de oorlog van 1914/18 vecht hij mee aan het front. Hij wordt gewond en komt in een veldhospitaal. Daar

STICHTING „REFORMATORISCHE HULPAKTIE WOORD EN DAAD”

Het comité Rotterdam van bovenvermelde stichting hoopt D.V. zaterdag 11 september a.s. een

KOOR- EN SAMENZANGAVOND

te beleggen in de Grote- of St. Laurenskerk.

Medewerking aan deze avond zal worden verleend door:

- Chr. Urker Visserkoor „Crescendo”, o.l.v. Meindert Kramer
- Bram Beekman: hoofdorgel
- Henk van Putten: transeptorgel
- Lammy de Bruin - van Veen: sopraan
- Klaas Bakker: bariton

De avond zal geopend en gesloten worden door Ds. M.C. Tanis, Chr. Geref. predikant te Sliedrecht-Centrum. Ds. E.F. Vergunst, Ned. Herv. predikant te Slikkerveer, hoopt een meditatie te houden.

De aanvang is om 19.30 uur; de kerkdeuren gaan open om 19.00 uur. De toegang is vrij.

Iedereen is van harte welkom.

HET COMITÉ.

wordt hij o.a. verpleegd door een Joods meisje. Er ontstaat een liefdesverhouding, maar het verschil in stand is erg groot. De ouders van het meisje geven echter hun toestemming tot nadere kennismaking en zorgen voor de opleiding. Na verloop van tijd wordt Karl predikant. De jaren gaan heen. Hitler komt aan de macht. De haat tegen de Joden is groot. De schoonvader van Karl wordt gezocht, gegrepen en gedood. Zijn vrouw schrikt van het bericht en sterft. Karl zelf wordt ter dood veroordeeld en gebracht. Het is een aangrijpend historisch verhaal van 89 blz., dat gebonden f 12,50 kost.

4. **Alle gij dorstigen** door Ds. W. L. Tukker. De schrijver heeft een vooraanstaande plaats in de Hervormde kerk ingenomen. Hij is jarenlang voorzitter geweest van het bestuur van de Gereformeerde Bond in die kerk. In dit boekje hebben we 13 mooie meditaties over Psalm 42, Psalm 43 en Jesaja 55. Deze gedeelten van de Heilige Schrift zijn zeer bekend.

Uit genoemde Psalmen wordt veel gezongen. Daarin vindt Gods volk de taal van zijn hart. Jesaja 55 spreekt ook zeer toe, al in het begin: O, alle gij dorstigen, komt tot de wateren..... Een aanbeveling is overbodig. Dit boekje beveelt zichzelf aan.

Op blz. 75 noemt de schrijver zes redenen waarom de mens zich niet bekeert, waarom de mens weigert zijn wegen te verlaten en de wegen Gods te aanvaarden tot zijn behoud.

Deze redenen nemen we hier over:

1. Omdat de meeste mensen te goed denken van hun wegen. Zij rekenen zich geen goddelozen te zijn, zij houden zich niet voor ongerechten; hun deert dus geen kwaad.

Waarom en waarheen zouden zij zich moeten bekeren?

2. Als gevolg daarvan zien zij niet in, dat zij op een verkeerde weg zijn; dit is hun niet tot een last, zij gaan rustig voort op hun weg en menen daar ook gerust op te kunnen heengaan.

3. Hun verschrikt de hel niet, hun lokt de hemel niet. Zij hebben een zo sterke liefde tot de wereld met haar gemakkelikheden, dat zij zich volkomen vergenoegen met alles wat dit leven biedt.

4. Zij hebben zo'n natuurlijk leven dat zij geen enkel verlangen hebben naar de gemeenschap met God en met de dierbaarheid daarvan, en zij kennen en begeren ook niet de beminnelijkheid van de godzaligheid.

5. Hoofdzakelijk komt het ook daardoor, dat zij altijd menen, dat er nog tijd genoeg voor hen voorhanden is om hun weg te verlaten en met de zonde te breken. Dit stellen zij doorgaans uit totdat er geen tijd meer zal zijn.

6. Zij slaan munt uit de menigvuldigheid en de gewilligheid Gods om te vergeven, door te menen, dat daarmee de vergeving, zonder die te vragen of te ontvangen, reeds metterdaad in hun bezit is, zonder dat er ook maar iets in hun leven verandert.

Er staat veel meer in dit boekje, dat stof tot overdenking geeft. Het telt 92 blz. en kost gebonden f 14,90.

B.

U bent ook dit jaar weer hartelijk welkom op

„De Verrassing”

Pension voor jong en oud. Bungalows en starcaravans.

Zondag eerbiedigend. Bespreek tijdig.

Postbus 302, 1794 ZG, Oosterend-Texel. Tel. 02223-661 of 391

Stationssingel 50
Tel. 08385-13978
Postbus 177
3900 AD Veenendaal

ZENUWACHTIG ?

Geheel plantaardige Zenuwtabletjes ! Werken rustgevend en ontspannend. Kuur voor een maand f 20,—

Tevens uit voorraad leverbaar meer dan 40 kruidenmengsels, o.a. Migraine, Maag, Maagzweer, Niersteen, Reumatiek, Gewrichtsreumatiek, Slapeloosheid, Vermagering. Kuur voor een maand f 15,—

NIEUW

Behalve de soorten Vermagering, Vochtafdrijvend en Zenuwen, nu ook Hoge Bloeddruk, Reumatiek en Vernauwde Bloedvaten in tabletvorm verkrijgbaar. Maandkuur f 20,—

DROGISTERIJ SIKKING

Barrevoetestraat 5, 2011 WL Haarlem. Tel. 023 - 312882, b.g.g. 023 324606. Postgiro 190609.

ALLE BEGRIP TE BOVEN (100)

23. Het einde te Pulverbach (2).

Wie zou gedroomd hebben, dat de Heere zo spoedig in zijn leven hem van Harley Street weg zou leiden naar het afgelegen Pulverbach. Maar zo gebeurde het, dat de Churton woning nu door vrienden gehuurd werd en dat een van de kamers weer beschikbaar gesteld werd voor de bijeenkomsten. Hoe zullen het meeleven en de gebeden van de kleine gemeente voor de getroffen jonge man zijn opgewekt. Inderdaad, er was gedurende enige maanden geen opheffing van de wolk van verdrukking en lijden, die boven hen allen hing. Dan, zo lezen wij: de lieve Maria Carswell „kreeg in haar hart zeer ernstig te bidden voor het volk des Heeren in de omgeving”. Het antwoord kwam in februari 1859, toen Richard het op zich nam om in alle zwakte de dienst te leiden en hij preekte over de tekst: „Waarom blijven wij zitten? Verzamelt u en laat ons ingaan in de vaste steden en aldaar stilzwijgen; immers heeft ons de Heere onze God doen stilzwijgen”. Maria was tegenwoordig, „het ging geheel in haar hart en zij vond het een woord van leven”.

Zo begon de bediening, die door de Heere gezegend werd tot opleving van de kerk te Pulverbach. Mercy schrijft: „Gevoelen we niet, dat de Heere hetzelfde werk van de Heere, dat zich in vroeger dagen begon te openbaren, nog onder ons voortzet: dat het zaad van het Woord, gezaaid in het hart, meer en meer opwassend, die hemelse dauw, dat geheel verborgen werk van God, dat Zijn oog ziet?” Jane schreef zes weken later aan Matilda: „Het is zo uitnemend schoon, dat ware werk van God in het hart van iemand die waarlijk in het stof gebogen in het „dal van Achor” gebracht wordt en daar ziet, dat dit juist is de plaats waar de „deur der hoop” is geopend. Ik denk dat Richard juist op deze plaats is, zoals zijn preken en brieven laten zien en toch kan hij het haast niet voor zichzelf geloven. Maar al mag zijn geloof voor hemzelf en misschien ook voor anderen erg klein en wankelbaar lijken, ik geloof toch zeker, dat het het geloof is dat bergen kan verzetten en dat het vast zal staan en zal doorstaan alle winden die er tegen kunnen waaien. Er zijn verschillenden onder ons die echt met deze prediking schijnen in te stemmen en mogelijk zijn er meer, maar we weten het nog niet.”

Zijn oom Bernard schreef hem enige tijd later: „Ik verwonder mij niet over de wolken, donkerheid en storm, die je aan alle kanten gevoelt, noch over het overnemen van de woorden van David en van Eén groter dan David: „Ik ben gezonken in grondeloze modder, waar men niet kan staan; Ik ben gekomen in de diepten der wateren, en de vloed overstroomt Mij”. De waarheid is, zoals je weet, dat je behouden moet worden doordat Christus deze diepten voor je inging. Ik hoop, dat Hij in dit uiterste je geloof wil versterken om je meer vast te grijpen aan de goede woorden die de Heere al tot je gesproken heeft van achter de wolk: „Van onder zijn eeuwige armen”, zodat je genade mag ontvangen, die zich met het oordeel vermengt. Het komt in deze eenvoudige woorden voor, zoals ik ze hier aanhaal: „Het vlas nu en de gerst werden geslagen, maar de tarwe en de spelt werden niet geslagen . . . want zij waren bedekt. (Ex. 9:13, 32) Deze traagheid was hun behoud. Moge de Heere je deze woorden doen zeggen:

Neen, laat mij liever vrijelijk scheiden van wat ik het hoogste acht, voor U,

en ook: „Als de Heere je aan het werk heeft gezet is dan niet je ambt het belangrijkste in je leven? Je beproeving, hoewel in

onze ogen een hinderpaal, is zonder twijfel tot bevordering van je dienstbaarheid”.

Matilda reisde die zomer naar het noorden om haar zusters te bezoeken. „Het was mij wonderlijk te moede”, schreef zij, „dat Hij mij naar deze plaats gebracht had, wat eens mijn thuis was, maar waar ik gedurende vijf en twintig jaren niet geweest was. Want van de tijd dat ik voor het eerst Mr. Burrell en Mr. Bourne in Londen hoorde voelde ik een onwederstaanbare kracht om mij daar te houden. En toen zij gestorven waren en ik geen kracht had om tot de Heere op te zien om Zijn genade en weer op dezelfde wijze te verschijnen, verscheen Hij toch weer, zoals je weet, en riep Hij iemand, wiens bediening ik zeer op prijs ging stellen en nog doe. (Zij schreef aan haar neef William.)

En nu weet je ook alles, wat er deze laatste maanden hier heeft plaats gevonden en ik gevoel dat mijn hart naar deze kleine vergadering uitgaat. Ik kan het alles in de hand des Heeren overgeven en op Hem vertrouwen, dat Hij mij op geen wijze mijn eigen gang laat gaan”.

Matilda keerde naar Londen terug, maar slechts voor twee jaar. In het jaar 1861 gaf zij, tengevolge van haar afnemende gezondheid, haar huis in Londen op en keerde zij voor het overige van haar leven naar Pulverbach terug. Men zegt van haar: „Gedeelten van haar geschriften laten iets van haar leven onder de gemeenten in Londen zien en ook in Hertford en Pulverbach, waar ze aan verbonden was en het is voldoende hieraan toe te voegen, dat zij in hoge achting stond en geliefd was bij allen en dat zij zeer bijzonder tot nut was van de arme en beproefde leden door de liefde en het geestelijk profijt dat zij door haar gesprekken ontvingen.” Hoe blij zou Mr. Bourne geweest zijn, om een van zijn gezegden te gebruiken dat „haar voordeel trekken bleek”, want ineens of tweemaal bestraftte hij haar op een vriendelijke wijze wegens haar zwijgzaamheid en eens was die bestraffing bijzonder gezegend voor haar.

In Somerset moet de moeder van Richard zijn zaken met veel gebed gevolgd hebben. Ongeveer een jaar voor zijn ziekte verloor zij haar jongste zoon, James, die ook dokter was. Hij had zijn opleiding in Londen gehad en was onder invloed van Mr. Burrell en Mr. Bourne gekomen, zodat, al maakte hij zich bemind door zijn houding en zijn aandacht en vriendelijkheid jegens de armen, toen hij de functie van internist van het streekziekenhuis te Norwich uitoefende, hij toch niet er zich van kon overtuigen, dat alles goed was. Het werd hem niet vergund om de slaap des doods te slapen en zodoende kon hij niet rusten voordat hij een goddelijk getuigenis had gekregen. Hier zocht hij naar en bad hij om, wachtte hij op. Toen hij pas vier en twintig was deed hij rode hond op, toen hij een van zijn arme patiënten bezocht; dit werd gevolgd door pleuritis en hij werd gevaarlijk ziek. Zijn moeder werd verzocht te komen en zij ondernam de reis met haar oudste zoon William.

„William las en bad met hem. Hij vertelde zijn moeder dat hij er naar uitzag licht over de weg te verkrijgen. Daarom sprak William met hem over Jezus, de Weg, de Waarheid en het Leven. Hij voelde zich in het donker en kon niet genoeg naderen. Maar toen zijn moeder alleen met hem was begon hij opeens met een luide stem te bidden, terwijl hij zijn armen uitstrekte en omhoog zag. Zo langzaam en duidelijk waren zijn woorden, dat zijn moeder ze diep getroffen optekende: „Heere, wees genadig. Heere Jezus, wees mij nu genadig. Nu of nooit! Zie nu op mij neer. Verbreek de wolk! Verbreek die! Wat een vreselijke en erge zondaar ben ik geweest! Wees mij genadig, Heere! Soms heb ik, voor mijn ziekte, hoop gehad.